

Notat

Til: Norges Kabel-TV forbund
Fra: Øyvind Kjus
Kopi:
Dato: 28.05.2009
Emne: Krav til kompetanse for montører og kvalifisert person

Krav til utdanning/kurs for kvalifisert person og montører

I 2006 innførte Post- og teletilsynet nye krav til utdanning/kompetanse for kvalifisert person i autorisert virksomhet og montører. Disse nye kravene innebærer at montører som ikke har noen dokumenterbar kompetanse må skaffe seg dette, og de som har kurs i kabel-TV-teknikk fra tidligere må bygge på sin kompetanse for å oppfylle de nye kravene. Følgende påbygging av kurs/utdanning skal være oppfylt innen 01.01.2009:

For de som i dag har kurs i kabel-TV-teknikk (kvalifisert person)

- Eksamen fra kurs i elsikkerhet eller tilsvarende.

For montører med kompetanse tilsvarende montørkurs eller telekommunikasjonsmontør

- Eksamen fra kurs i elsikkerhet eller tilsvarende.

For montører uten formell utdanning.

- Eksamen fra montørkurs som oppfyller PTs fagplan.

Dersom ovennevnte krav til kurs/utdanning ikke er oppfylt, vil dette medføre at autorisasjon ikke vil bli fornyet, og det autoriserte vil ikke oppfylle krav i forskriften.

Forklaring til relevante bestemmelser i forskriften

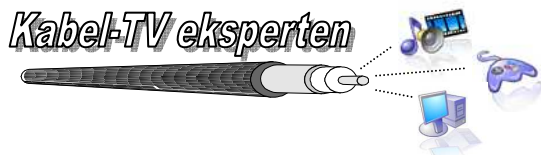
Helt siden den første autorisasjonsforskriften kom, har det vært krav til at autorisert firma må ha montører med rett kompetanse for de arbeidene som utføres. I de tidligere forskriftene var det imidlertid ikke krav om at autorisert firma skulle kunne dokumentere kompetansen for sine montører. I autorisasjonsforskriften utgitt i 2005 ble det innført en endring i kravet til autorisert installatør med hensyn til montørenes kompetanse. De autoriserte må etter den nye forskriften kunne dokumentere montørenes kompetanse. I tillegg ble det tydelig tatt med i paragrafen at PT skal beskrive hva som er relevant kompetanse gjennom veiledning.

Formuleringen i forskriften er som følger:

8. Krav til montør

Virksomheten skal kunne dokumentere at montører som benyttes for de installasjonsoppgaver den påtar seg, har relevant fagkompetanse.

PT gir veiledning om hva som menes med relevant fagkompetanse for montører.

Det har lenge vært stilt spørsmål fra bransjen som har etterlyst en avklaring i forhold til hva PT mener med relevant kompetanse for montørene. Årsaken til at man valgte å ikke ta dette med som en del av forskriften, er at bruk av veiledninger er mer hensiktsmessig da en slik detaljert beskrivelse av kompetanse er omfattende. Samt at det er et varierende behov for å beskrive slik kompetanse avhengig av autorisasjons type. Som en følge at den nye forskriften, startet PT i 2005 et arbeid med å revidere eksisterende fagplan innenfor autorisasjonsområdet kabel-TV. Man valgte i dette arbeidet å dele opp fagplanen slik at den første modulen beskriver relevant kompetanse som en montør skal/bør ha.

Ser vi på elsikkerhetsforskriften er det her et punkt som rammer virksomheter som eier nett som tilbyr offentlige ekomtjenester (internett, TV, telefoni, m.m.) spesielt med hensyn til internkontrollsystemer. I paragraf 12 med krav om internkontrollsystemer pålegges slike firmaer å påse at alle som utfører arbeid har tilstrekkelig kompetanse, slik at den som utfører arbeidet kan gjøre dette på en sikker og faglig måte. Dette kravet gjelder naturlig vis også ovenfor montører. Denne bestemmelsen har følgende formulering:

§ 12. Internkontroll

Eier av registreringspliktig nett i henhold til forskrift 16. februar 2004 nr. 401 om elektronisk kommunikasjonsnett og elektronisk kommunikasjonstjeneste § 1-2, skal etablere internkontroll for å overvåke at kravene i denne forskriften er tilfredstilt.

Internkontroll innebærer at den ansvarlige for virksomheten skal

- A. beskrive virksomhetens hovedoppgaver og mål, herunder mål for forbedringsarbeid og hvordan virksomheten er organisert. Det skal klart fremgå hvordan ansvar, oppgaver og myndighet er fordelt
- B. sikre tilgang til aktuelle lover og forskrifter som gjelder for virksomheten
- C. sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskap og ferdigheter innenfor fagfeltet og kunnskap om virksomhetens internkontroll
- D. skaffe oversikt over områder i virksomheten hvor det er fare for svikt eller mangel på oppfyllelse av myndighetskrav
- E. utvikle, iverksette, kontrollere, evaluere og forbedre nødvendige prosedyrer, instruksjoner, rutiner eller andre tiltak for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelse av denne forskrift og
- F. foreta systematisk overvåking og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt.

Det skal utarbeides rapport som skal inneholde dokumentasjon på punktene a-f. Rapporten skal sendes Post- og teletilsynet på anmodning.

Internkontrollrutiner med tilhørende dokumentasjon skal til enhver tid være oppdatert og oppbevares så lenge nettet er i drift. Dokumentasjonen skal være tilgjengelig ved tilsyn, jf. § 14.

Virksomheter som eier registreringspliktige nett pålegges dermed et stort ansvar om å påse at alle i eget firma og i innleide firma som utfører arbeid for dere skal ha tilstrekkelig kompetanse. Dette innebærer at eier av registreringspliktige nett er ansvarlig for å påse at de firmaene dere engasjerer til å utføre bygging, drift og vedlikehold av nettverk må ha tilstrekkelig kompetanse om teknikk, elsikkerhet og HMS.

Konklusjonene er:

- Alle autoriserte installatører som utfører bygging drift og vedlikehold plikter å ha et internkontrollsystem som ivaretar montørens kompetanse.
- Alle eiere av registrerings pliktige nett har et særskilt ansvar for å påse at de som utfører arbeid har tilstrekkelig kompetanse om elsikkerhet og HMS.
- Alle autoriserte må kunne dokumentere sine montørers kompetanse gjennom internkontrollsystemet.

- Alle autoriserte installatører som engasjerer andre firma, plikter å påse at de montører, planleggere, m.m. som utfører arbeid har dokumenterbar kompetanse.
- En montørs minimumskompetanse er beskrevet i PTs fagplan.

Fra PT pekes det på at forskriften ikke stiller krav til hvordan man skal dokumentere en slik montørkompetanse eller hvordan kompetanse er tilegnet. PTs fagplan må således ses på som et minimum for en som utfører generell montør virksomhet innenfor kabel-TV området. PTs veiledning gir i denne sammenhengen noen føringer på hva man anser at omfanget og innholdet av en slik opplæring skal være. I PTs veiledning er montørkurset foreslått til å ha en varighet på to uker, alternativt er at man har fagbrev som telekommunikasjonsmontør. PT stiller imidlertid ikke krav til at kompetansen er ervervet gjennom montørkurset eller offentlig skole, og sier at dette kan være gitt gjennom intern opplæring. Det er videre heller ikke et krav at det skal være gjennomført en bestemt eksamen som en del av montør opplæringen.

Det kravet et autorisert firma ikke kan fravike er at firmaet må kunne dokumentere montørens kompetanse og omfanget av opplæring m.m. Denne opplæringen skal normalt ha tilsvarende innhold og omfang som er beskrevet i PTs fagplan. PTs tanker rundt dette er at aktørene best kjenner behovene de forskjellige installasjonene vil kreve av kompetanse hos montørene. Jeg minner om at montørkurset i fagplanen kun må ses på som minimums kompetanse. Hvis en installasjon krever kompetanse utover denne minimumskompetansen, har ansvarlig installatør en plikt til å påse at montørene har nødvendig tilleggskompetanse. Hovedkravet i autorisasjonsforskriften og elsikkerhetsforskriften er at montørene alltid skal ha tilstrekkelig kompetanse. Dette er en formulering som gir autoriserte firmaer anledning til også å fravike fagplanen, og gi montører kun spesial opplæring uten å ha bredden i opplæringen som fagplanen beskriver. Et eksempel kan være en montør som kun er opplært til å skjøte og terminere fiberkabel, og utfører heller ingen andre oppgaver. Et autorisert firma vil kunne oppfylle forskriftens krav ved å dokumentere at denne montøren har tilstrekkelig kunnskap om denne spesielle arbeidsoppgaven. Dette er ikke realiteten i hverdagen for de aller fleste autoriserte firma og deres montører, og det kreves en svært stor organisasjon for å kunne håndtere en slik spesialisering av montører. Normalt vil et autorisert firma ha behov for montører som utfører et bredt spekter av oppgaver. Den enkleste og mest praktiske måten dette kan gjøres på er å dokumentere kompetansen slik som anbefalt av PT, enten ved hjelp av gjennomført og bestått montørkurs eller bestått opplæring som telekommunikasjonsmontør.

Med vennlig hilsen

Øyvind Kjus